

Raktározni többféle módon lehet: alapvetően két alapelv, a FIFO elv vagy a LIFO elv valamelyikét követik a raktározók attól függően, hogy a tárolt áruk, illetve a raktározási rendszer melyiket teszi lehetővé.

A FIFO mozaikszó, angolul annyit tesz: „first in, first out”, azaz „első be, első ki”.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az elsőként beraktározott árut veszik ki először, azt készítik elő elsőként szállításra, amelyik legkorábban érkezett be a raktárba az adott árutípusból. Nem nehéz kitalálni, hogy a LIFO ennek az ellentettje: „first in, last out”. Abban a raktárban, ahol ezt az elvet követik, azt a terméket szállítják ki először, amelyik utoljára érkezett be.

Ha szemléltetni akarjuk, a FIFO úgy működik, mint egy cső. A cső egyik végébe pakoljuk bele a termékeket, a másik végén ugyanabban a sorrendben tudjuk kivenni őket. A cső végében az az áru lesz legelől, amelyiket elsőként helyeztük a csőbe. Ezzel szemben a LIFO-s tárolás olyan, mint egy zsák, amibe alulra kerül, amit elsőként beleteszünk, így kipakolni fordított sorrendben tudjuk az árukat: a legfelsőhöz, azaz az utoljára berakotthoz jutunk hozzá legelőbb.

Azt, hogy melyik raktár melyik elvet követi, főként a tárolt áru tulajdonságai határozzák meg.

Hogyan használjuk a FIFO elvet a raktártechnikában?

FIFO-elv szerint raktározzák szinte kivétel nélkül az élelmiszereket és gyógyszereket, s minden más olyan árut, amelynek meghatározott lejárati ideje van. Nem kell különösen magyarázni, hogy ezeknél a termékeknél mennyire fontos, hogy ne ragadjanak hosszú időre a raktárba, hogy minél hamarabb kiszállításra kerüljenek. Ezen kívül ott is a FIFO-elv követése javasolt, ahol gyártáshoz, összeszereléshez szükséges anyagokat, alkatrészeket készítenek elő. Ahhoz, hogy ez az elv megvalósulhasson a gyakorlatban, olyan raktározási rendszert kell választani és kiépíteni, amely ezt támogatja, amely a raktárba legrégebben bekerült árut adja elsőként a kezünkbe.

Állvány nélküli statikus tárolási rendszerrel a FIFO-elv betartása nehezen kivitelezhető. Ilyen rendszerű raktárban az árukat egymás mellett vagy egymáson tárolják – nem állványon. Ez a legegyszerűbb és legkisebb beruházási költséggel járó tárolási mód, de nagyon korlátozott azon áruk köre, amelyeknél hatékony lehet.

Halmazásra a legmegfelelőbb, amikor nem kell biztosítani minden áru egységhez a hozzáférést. Amikor egyféle típusú terméket tárolunk, amelyek között nincs különbség, nincs lejárat idejük, így mindegy, hogy a „kupacból” melyiket visszük ki. Egy ilyen árut tároló raktár könnyen működhet a FIFO-elv betartása nélkül. Ha azonban nem ilyen termékünk van, akkor fontos a FIFO-elv szem előtt tartása, ez határozza meg raktározási rendszerünket és a technológiát, az eszközparkot is.

Statikusan tehát nem megy.

Mire van szükség a FIFO elv követéséhez?

Egy állvány nélküli dinamikus tárolási rendszerrel már betartható a FIFO-elv, ám csak abban az esetben, ha automatizáljuk az anyagmozgató rendszert. Ebben az esetben sajnos az állványon megspórolt költség ebben az esetben az anyagmozgató eszközök és azok karbantartása miatt elveszik. Érdemes tehát beruházni ehhez egy állványos rendszerre. Tehát állványos statikus és raklapos raktározási rendszer mellett egyaránt megfelelhethünk a FIFO-elv követelményeinek.

Az állványos statikus rendszer lehetővé teszi, hogy bármikor, bármelyik áruhoz hozzáférjünk, s védi is a terméket, illetve annak csomagolását a sérüléstől. Míg a másik megoldással is megvalósítható mindez, úgy, hogy hatékony lehessen a kitárolás és betárolás egyaránt.

Ez a raklapos rendszer támogatja leginkább a gyors, hatékony raktározási munkát. Az állványról előlről levezünk egy árut és annak automatikusan a helyére gördül a sorban következő. Így nem szükséges átpakolni az állványon az árut, az állványrendszer megteszi helyettünk. Rendkívül hamar megtérül a beruházási költség!

A FIFO elv előnyei és hátrányai

A FIFO-elv szerinti raktározásnak az előnye egyben a hátránya is.

Előfordulhat, hogy éppen a legutoljára beérkezett árura van szükségünk, vagy éppen arra, ami a sor közepén van. A FIFO-elvet követő tárolás esetén ezekhez nem férünk hozzá egyszerűen.

Tekintve azonban, hogy a FIFO-elv mellett többnyire azért teszik le voksukat a raktárak, mert fontos szempont, hogy a lehető legkevesebb időt töltsék el az áruk a raktárban, valószínűleg a FIFO ezen sajátossága kizárólag előny.

Ahogy arról már fent beszéltünk, FIFO-elv mellett tömbös tárolás, halmozás nem lehetséges. A tömbös raktározás a legkisebb helyigényű, így elmondható, hogy a FIFO-elvet követő rendszerek nagyobb helyigényűek. Ezt a ráfordítást azonban meghálálja a rendszer a könnyű, hatékony kezelhetőségével.